

Олег МРИЧКОздобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент», ЗУНУ**ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
В ПОВОЄННИЙ ЧАС**

Основою формування ефективної економіки сучасності є людина, з її якісним рівнем освіти, розвиненими здібностями та навичками. Однак в подальшій перспективі для України проглядається переродження вагомої частки економічної системи та вплив на неї різних підходів із забезпечення ефективності функціонування. В слід цьому людський капітал буде грати суттєву вагу серед інших показників забезпечення конкурентоспроможності на полі бою для нових та відроджених компаній.

Насамперед потрібно розуміти, що собою має людський капітал, а саме – це економічна категорія, яка характеризує сукупність сформованих і розвинених унаслідок інвестицій продуктивних здібностей, особистих рис і мотивацій індивідів, що перебувають в їхній власності, використовуються в економічній діяльності, сприяють зростанню продуктивності праці і завдяки цьому впливають на зростання доходів (заробітків) свого власника та національного доходу.

Людський капітал можна тільки орендувати (найнявши працівника), сама людина не може бути предметом купівлі-продажу. В результаті є тільки одна ціна – плата за «оренду» людського капіталу. В усьому іншому людський капітал схожий на фізичний, що є довгостроковою вигодою, але з обмеженою довговічністю. Як і будь-який вичерпний ресурс, він вимагає витрат. Людський капітал може морально старіти ще до того, як він фізично старіє, його вартість може зростати або зменшуватися в залежності від змін пропозиції додаткових факторів виробництва та попиту на звичайні товари. Людський капітал компанії є найважливішою іноземною валютою, яка забезпечує її розвиток та конкурентоспроможність. Зміни в економічних та соціальних умовах призвели до того, що додаткові знання та навички – людський капітал – мають центральне значення для економічного успіху людей та організацій. Отже, для забезпечення стійкого довгострокового розвитку компанії необхідно забезпечити накопичення людського капіталу та його ефективне використання.

Головне питання в наш час – зберегти людський капітал у часи відтоку людських ресурсів. Також, паралельно до цього є ще одне питання – володіння конкурентоспроможним становищем на ринку праці для максимальної привабливості для працівника та ефективне управління людським капіталом під час відновлення економіки. Такі теми заставляють управлінців винаходити гнучкі та витривалі плани для ефективного вливання в різку зміну економічної системи із воєнної до повоєнної.

Отже, людський капітал в умовах повоєнного часу повністю відповідає статусу надважливого фактору конкурентоспроможності підприємства. Вимагає заздалегідь запланованих та підготовлених дій. Постійного спостереження та контролю, а також гнучкого сприйняття для легкого маніпулювання в скрутні часи.

Список використаних джерел:

1. Калініченко Д.Р. Розвиток людського капіталу в системі ключових факторів конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобалізації. *Молодий вчений*, № 12 (52), грудень, 2017 р.
2. Дюк О. М. Інвестиції в людський капітал як фактор зростання конкурентоспроможності промислових підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*, № 10 (43-47), 2018.

Марія НАПОРАздобувачка освітньо-професійної програми
«Державна служба», ЗУНУНауковий керівник – д.е.н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Алла ВАСІНА**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ**

Складне випробування, яке випало на долю українського народу внаслідок війни Росії в Україні, зумовило необхідність посилення уваги органів влади до питань забезпечення соціально-правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей в рамках вироблення і реалізації державної політики.

На вирішення питань підтримки військових та членів їх сімей зорієнтований Закон України «Про соціальний і правовий захист

військовослужбовців та членів їх сімей» [1], яким передбачено соціальні гарантії військовослужбовців та членів їх сімей в особливий період. Стаття 4 Закону [1] передбачає, що забезпечення виконання цього Закону, інших нормативно-правових актів щодо соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей покладається на органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Для військовослужбовців встановлюється єдина система правового та соціального захисту з урахуванням грошового, матеріального та інших видів забезпечення відповідно до їхньої посади, військового звання, кваліфікації, тривалості та умов військової служби. Правовий захист передбачає закріплення в законодавчих актах України прав та свобод військовослужбовців, їхніх обов'язків та відповідальності, соціальних пільг і гарантій, а також правовий механізм їх реалізації.

Соціальний захист військовослужбовців, як і правовий, є функцією держави, спрямованою на встановлення системи правових і соціальних гарантій, що забезпечують реалізацію конституційних прав і свобод, задоволення матеріальних і духовних потреб військовослужбовців відповідно до особливого виду їхньої службової діяльності, статусу в суспільстві, підтримання соціальної стабільності у військовому середовищі. Це право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, у старості, а також в інших випадках, передбачених законом [1].

Органи місцевого самоврядування проводячи державну політику в сфері соціального захисту забезпечують виконання вимог законів, інших нормативно-правових актів щодо соціального й правового захисту військовослужбовців в контексті реалізації власних і делегованих повноважень.

Так, органи місцевого самоврядування зобов'язані надавати земельні ділянки та в межах визначених законом повноважень допомогу в будівництві військовослужбовцям, батькам та членам сімей військовослужбовців, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження військової служби, а також звільненим з військової служби особам, які стали особами з інвалідністю під час проходження військової служби, якщо вони виявили бажання побудувати приватні жилі будинки.

Військовослужбовцям, які стали особами з інвалідністю внаслідок бойових дій, учасникам бойових дій та прирівняним до них особам, а також батькам військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти під час проходження військової служби, органи місцевого самоврядування забезпечують користування правом безоплатного проїзду всіма видами міського пасажирського транспорту загального користування (крім таксі) в межах адміністративного району за місцем проживання.

В контексті реалізації державної та місцевої соціальної політики органи місцевого самоврядування забезпечують:

- працевлаштування у першочерговому порядку дружин військовослужбовців строкової служби у разі їх звільнення при скороченні чисельності або штату працівників, при ліквідації, реорганізації або перепрофілюванні підприємства, установи, організації;

- надання позачергово місця дітям військовослужбовців та дітям військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти під час проходження служби, у дитячих закладах за місцем проживання;

- відселення із закритих та віддалених від населених пунктів військових гарнізонів військовослужбовців, звільнених в запас або у відставку;

- вирішення відповідно до законодавства питань про подання допомоги ветеранам війни, сім'ям загиблих (померлих або визнаних такими, що пропали безвісти) військовослужбовців, а також військовослужбовців, звільнених у запас (крім військовослужбовців строкової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу) або відставку, будівництві індивідуальних жилих будинків, проведенні капітального ремонту житла у придбанні будівельних матеріалів; відведення зазначеним особам у першочерговому порядку земельних ділянок для індивідуального будівництва, садівництва та городництва.

Список використаних джерел:

1. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>